

W ZAKOPANEM ODBYŁO SIĘ ŚWIĘTO NIEMATERIALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Posted on 7 października 2023

Depozytariusze 34 elementów niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz 4 praktyk na rzecz ochrony tego dziedzictwa otrzymali decyzje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o wpisie na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz do Krajowego rejestru dobrych praktyk na rzecz ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Wręczenie decyzji oraz okolicznościowych tablic odbyło się 6 października w Zakopanem, podczas jubileuszowej gali niematerialnego dziedzictwa kulturowego. W tym roku wydarzenie związane jest z jubileuszami 20-lecia Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz 10-lecia Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Niematerialne dziedzictwo kulturowe to nasze tradycje, zwyczaje, obrzędy czy też umiejętności odziedziczone po przodkach i przekazywane kolejnym pokoleniom. To żywe przejawy kultury, które społeczności uznają za swoje dziedzictwo kulturowe. W ślad za ratyfikowaną przez Polskę Konwencją UNESCO, Narodowy Instytut Dziedzictwa, od 2013 roku, w imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Obecnie na liście znajduje się 85 zjawisk.

Obchody święta niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Zakopanem

Organizowane przez Narodowy Instytut Dziedzictwa spotkania z depozytariuszami, to każdorazowo okazja do dyskusji na temat ochrony i promocji niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Dlatego zakopiańskie spotkanie rozpoczęła prezentacja Centrum Archiwistyki Społecznej „Jak zachować i trwale zabezpieczyć to, co ulotne?”. Kolejnym wydarzeniem była Jubileuszowa Gala niematerialnego dziedzictwa kulturowego, podczas której depozytariusze otrzymali decyzje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o wpisie na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego i do Krajowego rejestru dobrych praktyk na rzecz ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, a w drugiej jej części odbył się panel dyskusyjny na temat 20 lat Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego i 10 lat Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Polsce. Uroczystości zakończył koncert muzykującej rodziny z Białego Dunajca, Trebunie-Tutki.

Jubileuszowa Gala niematerialnego dziedzictwa kulturowego

W Teatrze im. St. I. Witkiewicza w Zakopanem uhonorowane zostały zjawiska, które zostały wpisane na Krajową listę niematerialnego

dziedzictwa kulturowego oraz do Krajowego rejestru dobrych praktyk na rzecz ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, pomiędzy grudniem 2021, a wrześniem 2023 roku.

Uroczystość rozpoczęła się od odczytania listu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. Piotra Glińskiego, który odczytała Joanna Cicha-Kuczyńska, radca do spraw UNESCO w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Sekretarz Rady do spraw niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Kolejnym z elementów wydarzenia było wręczenie odznaki „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, które w imieniu ministra kultury i dziedzictwa narodowego wręczyła Joanna Cicha-Kuczyńska. Odznaki otrzymali pracownicy Narodowego Instytutu Dziedzictwa zasłużeni dla ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Polsce: Katarzyna Sadowska-Mazur, kierownik zespołu ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego NID, dr Joanna Banik, kierownik Terenowego Oddziału NID w Opolu i koordynatorka regionalna NID ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz Agata Mucha, koordynatorka regionalna NID ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego w województwach łódzkim, śląskim i małopolskim.

Podczas tegorocznej Gali uhonorowane zostaną zjawiska, które w od grudnia 2021 do września 2023 roku, zostały wpisane na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Podczas uroczystej gali, depozytariuszom 34 zjawisk zostały wręczone decyzje o wpisie na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, będącą jedną z form ochrony dziedzictwa kulturowego. Krajowa lista jest spisem przejawów żywego dziedzictwa niematerialnego z terenu Polski. Lista ma charakter informacyjny i zawiera opis zamieszczonych na niej zjawisk, ich rys historyczny, informacje o miejscu występowania i znaczeniu dla kultywujących je społeczności.

Decyzję o wpisie otrzymali w latach:

2021

- Brodacze ze Sławatycz – zwyczaj pożegnania starego roku
- Tradycje kulturowe Bukówca Górnego
- Demoscena – kultura twórców dem

2022

- Bursztyniarstwo kurpiowskie z Puszczy Zielonej
- Snutka golińska – hafciarstwo południowej Wielkopolski
- Hafciarstwo kurpiowskie z Puszczy Białej
- Krzyżyki z palmy wielkanocnej – zwyczaj z terenów Opolszczyzny

- Wielkanocne procesje konne na Górnym Śląsku
- Barbórka górników węgla kamiennego w Wałbrzychu
- Skubanie pierza na Śląsku Opolskim
- Bacowanie
- Tkanie rękawic furmańskich przez Czarnych Górali

2023

- Koszyk wikowy – tradycja wyplatania w gminie Ciężkowice
- Wyplatanie z korzeni świerkowych w Beskidzie Śląskim
- Tradycje Barbórkowe oraz kult Św. Kingi wśród górników solnych kopalni w Bochni i Wieliczce
- Zwyczaje związane z kultem Św. Barbary oraz tradycje górników kruszcowych na ziemi tarnogórskiej
- Tradycje kulturowe górniczych orkiestr dętych z Górnego Śląska
- Bobowska koronka klockowa
- Plecionkarstwo na Śląsku Opolskim
- Zielarstwo i ziołolecznictwo na Śląsku Opolskim
- Tradycje hafciarskie w Dobrzenu Wielkim
- Tradycja wykonywania, ubierania i noszenia żywieckiego stroju mieszczańskiego
- Tradycje flisackie na Dunajcu w Pieninach
- Tradycje rzeźbiarskie ośrodka w Kutnie
- Hafciarstwo kurpiowskie z Puszczy Zielonej
- Garncarstwo w Medyni Głogowskiej, Medyni Łańcuckiej, Pogwizdowie i Zalesiu
- Barabanienie wielkanocne w Iłży
- Wyplatanie koron żniwnych w Gogolinie

- Wawrzyńcowe hudy
- Hafciarstwo kaszubskie
- Cymbały - umiejętność budowania i praktyka gry w Polsce południowo-wschodniej
- Tkactwo dwuosnowowe powiatu węgrowskiego
- Tradycyjna hodowla i loty gołębi pocztowych

Wręczone zostały również 4 decyzje dotyczące wpisu do Krajowego rejestru dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego, który również ma charakter informacyjny. Stanowi formę upowszechniania wiedzy o programach, projektach i działaniach prowadzonych na terenie Polski, mających na celu ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Obecnie rejestr obejmuje 10 wpisów.

- Biesiada Folkloru Ziemi Kaliskiej
- Reaktywacja i rozwój drzeworytu płazowskiego
- Działalność Bukowiańskiego Centrum Kultury Dom Ludowy w Bukowinie Tatrzańskiej
- Misterium Męki Pańskiej na rynku Miejskim w Górze Kalwarii

Organizacja jubileuszu „10 lat Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego” jest finansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski

Gala Jubileuszowa Niematerialnego dziedzictwa kulturowego, fot. Piotr Ostrowski